

FISKIVINNAN

Mest møguligt fyri hvørt kilo av fiski

Bólkurin undir Fiskimálaráðnum mælir til nógvar broytingar, skulu vit fáa meira burturúr fiskinum

Tilmæli

Bólkurin mælir til, at ein neyv kanning verður gjørd um hvørt vinnan, sum veiðir undir Føroyum, er sinnað at seta frystilastir í skipini. Um vinnan er sinnað at gera tað, eigur at vera kannað hvussu henda umstrukturering kann gerast.

Tilmæli

Bólkurin mælir til, at gjørd verður ein veiðiætlan fyri feskan fisk undir Føroyum. Ætlanin skal menna eina búskaparlaga optimering av teimum fyra nevndu faktorunum (feskleiki, hagreiðing, stødd og konditió) og prísongdini fyri einstaka fiskaslagi á marknaðunum, sum harvið kann tryggja, at skipini veiða fiskin, tá størst virði fæst fyri hann.

Tilmæli

Bólkurin mælir til, at allir partar í fiskivinnuni, við landsstýrinum á odda finna saman um eina ætlan, sum hevur til endamáls at laga heimaflotan til tilfeingið.

Tilmæli

Bólkurin mælir til, at rættindir at troyta tilfeingið verður latin føroyskum fyrirkum. Avleiðing av hesum er, at vit eisini mæla til at loysa rættindini frá skipunum.



Nótaskipini hava fingið MSC góðkenning til fleiri fiskasløg

Árni Gregersen

Fiskur skal vera so feskur sum til ber.

Tað er vælkent í vinnuni.

Fyri at hetta kanna vera so, so er avgerandi hvussu langir túrarnir eru hjá fiskiførunum, men feskleikin er eisini treytaður av, hvussu fiskurin verður hagreiddur.

Túrarnir hjá føroysku skipunum, sum annars landa feskan fisk, eru vanliga longri enn teir eru hjá til dæmis íslenskum skipum.

Ofta er fiskurin í meðal fleiri dagar eldri í Føroyum enn hann er, tá ið íslendingar landa feskan fisk. Bólkurin undir Fiskimálaráðnum sigur, at í meðal er ferskur fiskur í Íslandi tveir dagar gamal, tá ið hann verður landaður. Og – leggur bólkurin afturat – hag-reiðingin umborð er betri í Íslandi enn í Føroyum.

Mett verður at feskur fiskur, sum verður landaður

í Føroyum hevur ein meðalaldur uppá fimm-seks dagar.

Í frágreiðingini verður sagt, at torført er at stytta túralongdina. Vánaligur fiskiskapur og ring veðurviðurskipti gera, at skipini eru longri úti.

Stytttri túrar gera eisini, at útreiðslurnar vaksa bæði til sigling, landing og annað.

Fiskivinnan góðkennast

Føroyingar hava seinnu árin roynt at fáa ymiskan fiskiskap MSC-góðkendan, men bólkurin heldur, at enn er langt eftir á mál.

Ein slík góðkenning fer at geva betri marknaðaratgongd bæði í Bretlandi og Týsklandi. Torført er við vissu at siga, at hetta eisini fer at geva hægri prísir, men summar metingar siga, at hetta í meðal uppá sikt fer at geva eina príshækking uppá fimm prosent.

Minka heimaflotan

Ein partur av tilmælunum er als ikki nýggjur. Til dæmis mælir bólkurin til at heimaflotin verður minkaður. Flotin er alt ov stórir til tann fiskin, sum vit hava møguleika at fiska á føroysku landleiðini. Við at minka flotan hrbði hrttas givið munandi betri búskap fyri bæði skip og manning.

Búskaparráðið gjørdi í várfrágreiðingini í 2014 útrokningar um, hvussu stórir línuflothin og trolaraflotin undir Føroyum áttu at verið, um úrslitið skuldi verið optimalt.

Hetta rokniestykkið vísti, at tað optimalt skuldu vera fimm línuskip og 11 trolarar, í alt 16 skip, í mun til, at í 2010 vóru 16 línuskip og 30 trolarar, 46 skip.

Tey 16 skipini høvdu givið eina tilfeingisrentu uppá 341 mió. kr. í mun til 13 mió. kr. fyri tey 46 skipini í 2010.

Sjálvsagt eru tað stór-

ar óvissur um hetta rokniestykki, og skal tað fyrst og fremst skiljast sum ein ábending um, at skipatalið í føroyska heimaflotanum er alt ov stórt.

Eitt annað tilmæli gongur út uppá, at ein útflutningskredittur verður veittur. Bólkurin heldur, at føroyska vinnan ikki hevur góðar sømdir at figgja útflutning, samanbórið við grannalondini.

Flestu fyrirkurnar eru í fleiri førum noyddar at taka við útlendskari figging, tí hon er bíligari enn tann føroyska bankafiggingin.

Kostnaðurin er, at útflytarin verður kroystur av útlendinginum, sum ofta eisini er keypari, sum afturfyri lagaliga figging fær avsláttur í prísinum. Soleiðis verður vinnan niðurbundin á marknaðinum.

Bólkurin skrivur, at Føroyar útflyta fyri á leið 3,5 milljardir um árið.

Fyrirkurnar hava vanliga brúk fyri kreditti í einar tveir mánaðir, so kreditttørvurin er uppá umleið 600 milljónir krónur.

Bólkurin undir Fiskimálaráðnum hevur fleiri onnur tilmæli, millum annað, at alt skal fáast til lands, eisini innvøllur og høvd og at ein serlig skipan verður gjørd fyri óbrúktar kvotur í fremmandum sjógvi.

Bólkurin skrivur, at ein av grundleggjandi fortreytunum fyri at reka fiskivinnufyrirkur er at kenna rávørugrundarlagið. Tí mælir bólkurin til, at so nógv sum møguligt verður útlutað sum eginkvotur.

Rættindahavin skal hava fulla greiði á, hvussu nógv hann kann veiða og eigur í størstan mun sjálvur at kunna leggja fiskiskapin til rættis og tillaga virðis-keturnar eftir hesum.

Rættindir og skyldur í vinnuni eiga at fylgjast Fyri-

tøkur fáa rættindir/kvotur frá myndugleikunum til teirra virksema.

Somu rættindir fær ein annar vinnuaktørvur ikki og vit tosa tí um eksklusiv rættindir.

Rættindini eru loyvi at byggja upp, reka og menna eina fyrirku, hvørs grundarlag byggir á tey fiskirættindini, fyrirkur hevur fingið tillutað.

“Tí er tað bæði rætt og rímligt, at við hesum eksklusivu rættindunum eigur at fylgja ein samfelagsskylda. Samfelagsskyldan er meira týðningarmikil tess meira samfelagið er bundið til hetta tilfeingið. Jú størri búskaparlaga tyngd fyrirkur hevur í samfelagnum, jú størri gerast skyldurnar”, skrivur bólkurin, sum altso var mannaður við Ásmundi Guðjónssyni, Jákup Mørkøre og Hera Joensen.